

HUQUQIY FANNING RIVOJLANISHI

Sarvar Saidov Faxriddin o'g'li

Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
Yurisprudensiya fakulteti III bosqich talabasi

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqola yuridik fanndagi innovatsion jarayonlar va innovatsiyalarga bag'ishlangan. Nazariy huquqiy ong (va umuman huquqiy ong) inqirozini yengish va huquqiy tartibga solishning butun mexanizmini tushuntiruvchi yaxlit integrativ yurisprudensiyani yaratish uchun XXI asrda yuridik fanni rivojlantirishning asosiy istiqbollari ko'rib chiqiladi.

KALIT SO'Z VA IBORALAR: an'analar, innovatsion jarayonlar, yuridik fanndagi innovatsiyalar, yuridik erkinlik, huquq falsafiy tafakkuri, huquqning sotsiologik tafakkuri, huquqshunoslik, yuridik kibernetika, huquqiy psixologiya, huquqiy statistika, huquqiy axborot.

Faoliyatining yuqori darajasiga intilayotgan har qanday davlat uchun, qoida tariqasida, huquqiy ko'rsatmalar: farmonlar, qarorlar, qonunlar orqali amalga oshiriladigan islohotlarni amalga oshirish odatiy holdir. Ularning rivojlanishi oson jarayon emas va chuqur bilim talab qiladi. Bunday holda, shubhalar, qarama-qarshiliklar yoki bo'shliqlar muqarrar. Shu boisdan ham mamlakatda huquqiy fanning istiqbolini yuksak o'ringa olib chiqish uchun jadal xatti-harakatlarni amalga oshirish lozim.

Yuridik fanning rivojlanishi bevosita yuridik ta'lim sifatiga bog'liq. Keyingi yillarda ilg'or innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni, xalqaro ta'lim standartlarini o'quv-pedagogik jarayonga joriy etish, kadrlar salohiyatini oshirish va professor-o'qituvchilar mehnatini rag'batlantirish, moddiy-texnik bazasini mustahkamlash orqali ushbu tizimni takomillashtirish borasida katta ishlar amalga oshirildi. Bu jarayon doimiy e'tibor va tizimli muammo hamda kamchiliklar mavjudligi sababli izchil rivojlanishning keyingi bosqichlarini belgilashni talab etadi.

Agarda ilm-fan tarixiga murojaat qilinadigan bo'linsa, u doimo ijodiy izlanish sohasi bo'lgan va shunday bo'lib qolayotganini, shuningdek, yangi narsaga intilish faoliyatning asosiy motivlaridan biri bo'lgan soha ekanligini ko'rish mumkin. Biroq, ilm-fanda o'tmishdoshlarimiz tomonidan qilingan narsalarni takrorlash va ular allaqachon ega bo'lgan ma'lumotlarni yangidan olishning hojati yo'q. Agar bu borada har qanday haqiqiy olim ilgari hech kim qilmagan ishni qilishga tayyor bo'lishi kerakligi haqida gapiradigan bo'lsak, bu qiyinchilikka o'xshaydi.

Fanning an'analari va qonunlari buzilganligi yoki ular shunchaki noma'lum ekanligi haqida gap bo'lishi mumkin emas, chunki har qanday qonuniyat hodisalarning takrorlanishi bilan bog'liq. Fanda ilmiy an'analar haqidagi ta'limotga T.Kun asos solgan. Biroq, olim ijodida

aynan an'anaviylik doimo e'tiborga olindi, shu boisdan ham T.Kun birinchi bo'lib ularni fan rivojining asosiy omili deb hisobladi.

Biroq har doim ham, har qanday vaziyatda ham an'anaviylik yangi yutuqqa yoki taraqqiyotga piydevor bo'lib bermasligi mumkin. Ayrim joylarda unga biroz o'zgartirish kiritish, innovatsiyalarni joyriy etish lozim bo'lib qoladi. Shu sababli ham kelajak egalari bo'lgan yoshlarni ko'proq huquqiy jihatdan bilimi yuksak bo'lishini ta'minlash joiz. Bunda esa albatta, huquqiy fanning rivojlanishi muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi zamonaviy hayotdagi innovatsion jarayonlar, yuridik fandagi innovatsiyalar jamiyatdagi faol harakatlarning faol ishtirokchilarining huquqiy bilimini oshirish darkorligini ko'rsatadi. Bunda ta'lim sohasida huquqiy fanning rivojlanishida zaruriy chora-tadbirlarni amalga oshirish lozim. Bu bilan yuridik erkinlik, huquq falsafiy tafakkuri, huquqning sotsiologik tafakkuri, huquqshunoslik, yuridik kibernetika, huquqiy psixologiya, huquqiy statistika, huquqiy axborot singari huquqiy sohalar bo'yicha ham jamiyat ahlining bilimini yuksalishiga erishish mumkin. Bu esa har qaysi davlatda huquqiy onggi yuqori saviyada bo'lgan ahaling shakllanishiga xizmat qiladi.

Yana shuni aytish joizki, mamlakatda milliy huquqshunoslik maktabining shakllanishiga alohida e'tibor berish lozim. Chunki bunga salbiy ta'sir ko'rsatayotgan shu va boshqa jihatlar ham yo'q emas. Shu sababli bunga mamlakatimiz rahbariyati tomonidan alohida e'tibor qaratilib, Prezidentimizning 2020-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasida yuridik ta'lim va fanni tubdan takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorida o'z ifodasini topdi. Hujjatda belgilangan vazifalar yuridik ta'lim va fan tizimini tubdan takomillashtirish, ularning xalqaro ta'lim makonida raqobatbardoshligini ta'minlash, yuridik kadrlar tayyorlash sifatini oshirish, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimining 2030-yilgacha Rivojlanish konsepsiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirishga qaratilgandir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Понкин, И. В. Искусственный интеллект с точки зрения права / И. В. Понкин, А. И. Редькина // Вестник РУДН. Серия: Юридические науки. – 2018. – Т. 22. – № 1. – С. 91–109.
2. Филипова, И. А. Правовое регулирование искусственного интеллекта: регулирование в России, иностранные исследования и практика / И. А. Филипова // Государство и право. – 2018. – № 9. – С. 79–88.
3. Alimova Madinaxon Iskanqar qizi, Egamberdiev N.B, UZBEK WOMEN IN DEVELOPMENT OF SCIENCE. SCIENCE AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 2 ISSUE 1 JANUARY 2023. 17-25-p.
4. Jalilova D.U. Psychological And Technological Features of Increasing the Efficiency of Educational Activity of Talented Students in Presidential Schools. Journal of Pedagogical Inventions and Practices ISSN NO: 2770-2367 (<https://zienjournals.com>).

5. Sarvar Saidov Faxriddin o'g'li. MA'MURIY JAZO TURINING TARBIYAVIY ROLI. EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH. Volume 3ISSUE 4, April 2023. (<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.7809718>)196-197-198b.
6. Sarvar S.F. Jamiyatda huquqiy madaniyatni shakllantirish. Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar, nazariy va amaliy strategiyalar tadqiqi. No1 sonli respublika ko'p tarmoqli ilmiy konferensiya. 24-sentyabr 2022-yil.
7. Sarvar S.F. YOSHLARDA ZO'RAVONLIK QILMASLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH. EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH. Volume 3ISSUE 4, April 2023. (<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.7809710>) 193-194-195p-b.
8. Urazov Nurmuhammad; Saidov Sarvara Fakhriddinovich. DEMOCRATIC REFORMS IMPLEMENTED IN UZBEKISTAN. YURISPRUDENSIYA. 3-jild, 4-son.2022.
9. https://t.me/jalilova_dilshoda_2292
10. https://t.me/ilmiy_yordam_beraman
11. <https://cyberleninka.ru>
12. <http://scientists.uz>